

Ohjeistus varhaiskasvatuksen henkilöstön ilmoitusvelvollisuudesta 1.8.2021 alkaen

Varhaiskasvatuslain 57 a § mukainen ilmoitusvelvollisuus koskee seuraavia työntekijöitä:

- varhaiskasvatuksen opettajaa (§26)
- varhaiskasvatuksen lastenhoitajaa (§28)
- perhepäivähoitajaa (§29)
- varhaiskasvatuksen erityisopettajaa (§30)
(päiväkodin johtajalla §31 ei ole ilmoitusvelvollisuutta)

Missä tapauksessa ilmoitus tehdään?

Lapsen varhaiskasvatuksen toteuttamisessa ilmenee epäkohtia tai sen uhkia.

Esimerkkejä:

- tilanteesta, jossa varhaiskasvatuksen tavoitteet (varhaiskasvatuslaki 3 §) eivät toteudu
- varhaiskasvatuksen laadussa ilmenevistä puutteista
- lapsen epäasiallisesta tai sopimattomasta kohtelusta
- tilanteet, jossa varhaiskasvatuksen henkilöstön määrästä ja mitoituksesta poiketaan lainvastaisesti

Ilmoituksen tekeminen:

Päiväkodin ja esiopetuksen osalta ilmoitus tehdään päiväkodin johtajalle.

Ilmoituksen saa tehdä salassapitovelvollisuuden estämättä. Ilmoituksen tehneeseen henkilöön ei saa kohdistaa kielteisiä vastatoimia ilmoituksen johdosta.

Ilmoitusvelvollisuus koskee vain epäkohtia, jotka henkilöstö on itse havainnut työssään ja pystyy ne todentamaan. Ilmoituksen tulee sisältää vain epäkohdan tai sen uhan poistamiseen tarvittavia tarpeellisia tietoja.

Ilmoitus tehdään kirjallisesti ja vapaamuotoisesti:

- Tekstistä on käytävä ilmi, että kyse on varhaiskasvatuslain 57§ mukaisesta ilmoituksesta.
- Ilmoitukseen tulee merkitä ilmoituksen tekemisen päivämäärä.
- Ilmoitus sisältää selostuksen epäkohdasta, jota ilmoitus koskee.
- Siinä kerrotaan, mikä toimipaikka on kyseessä ja vastaanottajaksi merkitään toimipaikan esihenkilö
- Ilmoituksessa on oltava tekijän nimi, allekirjoitus ja yhteystiedot, mihin toimitetaan tieto ryhdyttyihin toimenpiteisiin ilmoituksen johdosta.
- Ilmoituksen tekijä voi olla myös työyhteisö.

Toimenpiteet ilmoituksen johdosta (57b §)

Päiväkodin johtajan on ilmoitettava välittömästi hyvinvointijohtajalle saapuneesta ilmoituksesta.

Toimet epäkohdan korjaamiseksi on käynnistettävä välittömästi ilman tarpeetonta viivästystä. Näistä toimista päiväkodin johtajan on syytä laatia muistio tai muu kirjallinen dokumentti, johon kirjataan päivämäärät, milloin hän on saanut tiedon epäkohdista ja milloin hän on aloittanut tarvittavat toimet epäkohdan tai ilmeisen epäkohdan uhan poistamiseksi sekä mitä toimenpiteitä on tehty. Siihen kirjataan, onko epäkohta tai sen uhka poistunut ja perustelut, jos toimenpiteisiin ei ryhdytä. Kirjataan myös, kenelle ilmoituksesta on kerrottu ja koska.

Päiväkodin johtajan on annettava asiassa tarpeellista ohjausta ja neuvontaa epäkohdan tai ilmeisen epäkohdan uhan poistamiseksi.

Ilmoituksen tekijällä on kohtuullisen ajan kuluessa oikeus saada tietää mihin toimenpiteisiin ilmoituksen johdosta on ryhdytty.

Jos varhaiskasvatustoimintaa epäkohdan tai ilmeisen epäkohdan uhan poistamiseksi muutetaan ja muutoksella on erityistä merkitystä lapsen kasvun ja kehityksen kannalta, on varhaiskasvatustoiminnan muutoksesta ilmoitettava muutoksen kohteena olevan lapsen vanhemmalle tai muulle huoltajalle.

Ilmoitukset säilytetään ao. yksikössä ilmoituksen tekemisestä seuraavan vuoden loppuun asti.

Ohjeistuksen nähtävillä olo

Ohjeistus on käsitelty kunnanhallituksessa 7.2.2022 ja käsitelty varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen henkilöstön kanssa helmikuun 2022 aikana. Tämä ohjeistus löytyy yksiköiden perehdytyskansioista ja päiväkodin Peda.net sivustolta.

Liitteenä laki varhaiskasvatuslain muuttamisesta 1.8.2021

Liite:

Laki varhaiskasvatuslain muuttamisesta

muutetaan varhaiskasvatuslain (540/2018) 1 §:n 6 momentti ja 36 §:n otsikko sekä *lisätään* 36 §:ään uusi 3 momentti sekä lakiin uusi 57 a ja 57 b § seuraavasti:

1 §

Lain tarkoitus ja soveltamisala

Esiopetuksesta säädetään perusopetuslaissa (628/1998). Lapsen mahdollisuudesta osallistua perusopetuslain mukaiseen esiopetukseen on huolehdittava. Päiväkodissa järjestettävään esiopetukseen sovelletaan, mitä tässä laissa säädetään päiväkodin ryhmäkoosta ja henkilöstömitoituksesta. Lisäksi päiväkodissa järjestettävän esiopetuksen valvontaan ja henkilökunnan ilmoitusvelvollisuuteen sovelletaan 55–57, 57 a, 57 b ja 58 §:ää.

36 §

Päiväkodin henkilöstön mitoituksesta poikkeaminen

Poikkeaminen 35 §:ssä tarkoitetusta suhdeluvusta ei ole sallittua henkilöstön poissaoloista johtuvista syistä.

57 a §

Henkilökunnan ilmoitusvelvollisuus

Lain 26–30 §:ssä tarkoitettuun varhaiskasvatushenkilöstöön kuuluvan on toimittava siten, että lapsen varhaiskasvatus toteutetaan tässä laissa edellytetyllä tavalla.

Edellä 1 momentissa tarkoitetun työ- tai virkasuhteisen henkilön on ilmoitettava viipymättä varhaiskasvatuksen toimipaikan toiminnasta vastaavalle henkilölle, jos hän tehtävissään huomaa epäkohdan tai ilmeisen epäkohdan uhan lapsen varhaiskasvatuksen toteuttamisessa tässä laissa säädetyn mukaisesti. Ilmoitus tulee tehdä kirjallisesti. Ilmoituksen vastaanottaneen henkilön on ilmoitettava asiasta varhaiskasvatuksen johtavalle viranhaltijalle.

Ilmoitus voidaan tehdä salassapitosäännösten estämättä, jos se on välttämätöntä ilmoitusvelvollisuuden täyttämiseksi ja epäkohdan tai ilmeisen epäkohdan uhan poistamiseksi.

Varhaiskasvatuksen järjestäjän ja tuottajan on tiedotettava henkilöstölleen ilmoitusvelvollisuudesta ja sen käyttöön liittyvistä asioista. Ilmoitusvelvollisuuden toteuttamista koskevat menettelyohjeet on laadittava kirjallisena ja pidettävä julkisesti nähtävillä. Ilmoituksen tehneeseen henkilöön ei saa kohdistaa kielteisiä vastatoimia ilmoituksen seurauksena.

Tässä pykälässä tarkoitetut ilmoitukset säilytetään, kunnes vuosi on kulunut sen kalenterivuoden päättymisestä, jona ilmoitus tehtiin.

57 b §

Toimenpiteet ilmoituksen johdosta

Edellä 57 a §:n 2 momentissa tarkoitetun ilmoituksen vastaanottaneen varhaiskasvatuksen toimipaikan toiminnasta vastaavan henkilön tulee ilman aiheetonta viivytystä käynnistää tarvittavat toimet epäkohdan tai ilmeisen epäkohdan uhan poistamiseksi.

Jos epäkohtaa tai ilmeisen epäkohdan uhkaa ei pystytä itsenäisesti poistamaan varhaiskasvatuksen toimipaikassa, on varhaiskasvatuksen johtavan viranhaltijan annettava asiassa tarpeellista ohjausta ja neuvontaa epäkohdan tai ilmeisen epäkohdan uhan poistamiseksi.

Varhaiskasvatuksen johtavan viranhaltijan on ilmoitettava asiasta edelleen aluehallintovirastolle tai Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastolle, jos epäkohtaa tai ilmeisen epäkohdan uhkaa ei 1 ja 2 momentissa mainituista toimenpiteistä huolimatta poisteta. Ilmoitus voidaan tehdä salassapitosäännösten estämättä, jos se on välttämätöntä asian käsittelemiseksi ja epäkohdan tai ilmeisen epäkohdan uhan poistamiseksi.

Aluehallintovirasto tai Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto voi antaa määräyksen epäkohdan poistamiseksi ja päättää sitä koskevista lisätoimenpiteistä siten kuin 58 §:ssä säädetään.

Ilmoituksen tehneellä henkilöllä on kohtuullisen ajan kuluessa oikeus saada tietää mihin toimenpiteisiin ilmoituksen johdosta on ryhdytty.

Jos varhaiskasvatustoimintaa epäkohdan tai ilmeisen epäkohdan uhan poistamiseksi muutetaan ja muutoksella on erityistä merkitystä lapsen kasvun ja kehityksen kannalta, on varhaiskasvatustoiminnan muutoksesta ilmoitettava muutoksen kohteena olevan lapsen vanhemmalle tai muulle huoltajalle.

Tämä laki tulee voimaan 1. päivänä elokuuta 2021.